

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та
фінансової безпеки**
Навчально-науковий інститут № 5

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з навчальної дисципліни «Фінансове право»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(фінансова безпека та фінансові розслідування)

Харків 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024 р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних,
соціально-економічних дисциплін
Протокол від 13.08.2024 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки ННІ№5 протокол від 12.08.2024 р. №10

Розробники:

1. Завідувач кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету № 6 ХНУВС, д.ю.н., професор Гетманець О.П.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1 ХНУВС, д.ю.н., професор Салманова О.Ю.
2. Професор кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, д.ю.н., професор Россіхіна Г.В.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Загальна частина Фінансового права України ТЕМА № 1. Предмет, система та джерела фінансового права.	20	4	4			12	
ТЕМА № 2. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.	20	6	4			10	
ТЕМА № 3. Органи державного управління фінансами.	22	4	6			12	
ТЕМА № 4. Правове регулювання діяльності органів фінансового контролю.	20	6	4			10	
ТЕМА № 5. Правові засади фінансового контролю в Україні.	22	4	6			12	
ТЕМА № 6. Відповідальність за порушення норм фінансового законодавства.	22	6	6			10	
Особлива частина Фінансового права України ТЕМА № 7. Правове регулювання публічних фондів в Україні, джерела їх доходів та напрямки використання.	20	6	4			10	
ТЕМА № 8. Бюджетна система України.	22	4	6			12	
ТЕМА № 9. Бюджетний процес.	20	4	6			10	
ТЕМА № 10. Правове регулювання формування цільових фондів.	22	6	4			12	
							Залік
Всього за рік :	210	50	50			110	

1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Загальна частина Фінансового права України							
ТЕМА № 1. Предмет, система та джерела фінансового права.	20	2	-			18	
ТЕМА № 2. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.	22	-	2			20	
ТЕМА № 3. Органи державного управління фінансами.	22	2	2			18	
ТЕМА № 4. Правове регулювання діяльності органів фінансового контролю.	22	2	-			20	
ТЕМА № 5. Правові засади фінансового контролю в Україні.	20	-	2			18	
ТЕМА № 6. Відповідальність за порушення норм фінансового законодавства.	20	2	-			18	
Особлива частина Фінансового права України							
ТЕМА № 7. Правове регулювання публічних фондів в Україні, джерела їх доходів та напрямки використання.	22	2	2			18	
ТЕМА № 8. Бюджетна система України.	20	-	2			18	
ТЕМА № 9. Бюджетний процес.	20	2	-			18	
ТЕМА № 10. Правове регулювання формування цільових фондів.	22	-	2			20	
							Залік
Всього за рік:	210	12	12			186	

2. Методичні вказівки до семінарських занять Загальна частина фінансового права України

Тема № 1: Предмет, система та джерела фінансового права

Семінарське заняття: Предмет, система та джерела фінансового права

Навчальна мета заняття: розкрити поняття та елементи фінансової діяльності держави; розкрити предмет та методи фінансового права; ознайомити студентів з основними джерелами фінансового права, суттю фінансово-правових норми та фінансово-правових правовідносин.

Кількість годин:

денна форма навчання – 4 години; заочна

форма навчання – 0 годин.

Навчальні питання:

1. Поняття, предмет, метод фінансового права.
2. Система фінансового права.
3. Джерела фінансового права.
4. Наука фінансового права.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

В ході проведення семінарського заняття студенти мають засвоїти наступні питання теми.

Поняття фінансового права. Становлення фінансового права як галузі права. Місце фінансового права в системі права України. Предмет фінансового права. Метод правового регулювання притаманний фінансовому праву. Співвідношення імперативного методу владних приписів з методами погодження, рекомендації. Суб'єкти фінансового права.

Система фінансового права. Загальна частина фінансового права: основи фінансової діяльності держави, фінансового права, засади фінансового контролю. Особлива частина: підгалузі, інститути, фінансово-правові норми. Підгалузі: бюджетне право; податкове право. Інститути: державних доходів, державних видатків; державного кредиту; грошового обігу; валютного регулювання; безготівкових розрахунків та ін.

Джерела фінансового права. Конституція України. Міжнародні нормативні акти, ратифіковані Верховною Радою України. Закони України в тому числі кодифіковані. Юридична сила Декретів Кабінету Міністрів (грудень 1992 – травень 1993 років). Укази Президента України. Нормативні акти Національного банку України, Міністерства фінансів України, Державної фіскальної служби України інших органів виконавчої влади, що містять фінансово-правові норми. Нормативні акти органів місцевого самоврядування.

Фінансове право як галузь права і наука фінансового права. Зародження науки фінансового права з фінансової науки. Історія розвитку вітчизняної науки фінансового права. Видатні представники науки фінансового права. **Додаткові питання:**

1. Поняття державних фінансів, їх функції.
2. Чи можна ототожнювати поняття «фінанси» і «гроші»?
3. Що таке фінансова діяльність держави, які принципи та методи її здійснення?
4. Які підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють фінансові правовідносини, прирівняні за юридичною силою до законів?
5. Які методи фінансово-правового регулювання використовуються поряд з основним методом (імперативним)?
6. Які способи правового регулювання ви знаєте? Які з них притаманні фінансово-правовому методу?
7. В чому полягає категоричність фінансових приписів?
8. Поясніть взаємозв'язок фінансового права з конституційним та адміністративним правом.
9. Охарактеризуйте Конституцію України як основне джерело фінансового права.
10. Охарактеризуйте функції науки фінансового права? **Тематичні реферати:**

1. Особливості методу фінансового права.
2. Система фінансового права.
3. Проблеми кодифікації фінансово-правових норм.
4. Гармонізація законодавства України з законодавством ЄС у сфері фінансової діяльності держави.

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dSPACE.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dSPACE.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL:

https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Тема № 2. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини

Семінарське заняття: Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини

Навчальна мета заняття: розкрити зміст фінансово-правових норм; з'ясувати види фінансово-правових норм; ознайомити студентів з основними засадами фінансово-правових відносин.

Кількість годин:

денна форма навчання – 4 години; заочна

форма навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Поняття та види фінансово-правових норм.
2. Структура фінансово-правових норм.
3. Фінансово-правові відносини.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

Поняття та особливості фінансово-правових норм. Види фінансово-правових норм в залежності від впливу на учасників фінансових відносин: зобов'язуючі, забороняючі, уповноважуючі фінансово-правові норми. Види фінансово-правових норм в залежності від змісту: матеріальні та процесуальні.

Структура фінансово-правової норми: гіпотеза, диспозиція, санкція. Особливості санкції фінансово-правової норми.

Фінансово-правові відносини. Поняття та функції фінансових правовідносин. Зміст та особливості фінансових правовідносин. Суб'єктний склад та об'єкт фінансових правовідносин. Співвідношення суб'єктів фінансового права і фінансових правовідносин.

Додаткові питання:

1. У чому полягають особливості фінансово-правових норм?
2. Наведіть приклади різних видів фінансово-правових норм?
3. Назвіть особливості санкцій фінансово-правових норм?
4. Які особливості фінансових правовідносин Ви можете назвати?
6. Що таке суб'єктивні права та юридичні обов'язки учасників фінансових відносин?
7. Які підстави виникнення, зміни та припинення фінансових правовідносин?
8. Чому фінансові відносини можуть існувати лише у формі правовідносин?

9. У чому полягає різниця між поняттями «суб'єкт фінансового права» та «суб'єкт фінансових правовідносин»?

Теми рефератів:

1. Особливості санкцій фінансово-правових норм.
2. Зміст та особливості фінансових правовідносин.

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Тема № 3. Органи державного управління фінансами

Семінарське заняття: Органи державного управління фінансами

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність та принципи управління державними фінансами; ознайомити студентів з основними засадами управління державними фінансами органами влади загальної та спеціальної компетенції.

Кількість годин: денна форма
навчання – 6 годин; заочна форма
навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Поняття та принципи управління державними фінансами.
2. Управління державними фінансами органами влади загальної компетенції.
3. Управління державними фінансами органами влади спеціальної компетенції.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

Поняття та принципи управління державними фінансами. Система органів управління державними фінансами.

Конституційне регулювання повноважень органів влади загальної компетенції в сфері управління державними фінансами. Повноваження Верховної Ради України щодо затвердження Державного бюджету України та бюджетної системи; системи оподаткування; статусу національної та іноземних валют; основ створення і функціонування фінансового, грошового, інвестиційного ринків; порядку утворення і погашення державного внутрішнього та зовнішнього боргу.

Повноваження Президента України щодо підписання законів, що регулюють фінансову діяльність держави; утворення, реорганізації чи ліквідації міністерств та органів виконавчої влади зі спеціальною компетенцією в сфері фінансової діяльності.

Конституційні повноваження Кабінету Міністрів України в сфері управління фінансами щодо забезпечення провадження фінансової, цінової, інвестиційної політики; розробки проекту Державного бюджету України, забезпечення виконання бюджету, підготовки звіту про його виконання.

Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері публічних фінансів. Право органів місцевого самоврядування на бюджет та його нормативно-правове забезпечення.

Правовий статус державних органів спеціально створених для управління фінансами. Правові засади, ціль утворення та сфера відання Національного банку України. Завдання, функції і повноваження Національного банку України.

Місце Міністерства фінансів України в системі органів виконавчої влади. Ціль утворення та сфера відання Міністерства фінансів. Завдання, функції і повноваження Міністерства фінансів. Повноваження Міністерства фінансів АРК та фінансових органів місцевих державних адміністрацій.

Правові засади діяльності та сфера відання спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг (Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг).

Державна казначейська служба України. Правові засади діяльності, ціль утворення та сфера відання Державної казначейської служби України. Завдання, функції і повноваження Державної казначейської служби України.

Правові засади діяльності, ціль утворення та сфера відання Державної фіскальної служби України. Завдання, функції і повноваження Державної фіскальної служби України.

Правові засади діяльності, ціль утворення та сфера відання Рахункової палати. Завдання, функції і повноваження Рахункової палати.

Інші органи державного управління фінансами: Пенсійний фонд України; Фонд соціального страхування України; Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття; Фонд гарантування вкладів фізичних осіб та ін. **Додаткові питання:**

1. В чому полягає суть управління фінансами з боку держави?
2. Які органи загальної компетенції у сфері фінансової діяльності держави Ви можете назвати?
3. Чи можна, на Ваш погляд, вважати Рахункову палату України вищим органом контролю у сфері фінансів?
4. Які функції характерні для Національного банку України як центрального банку держави?
5. Які нормативно-правові визначають повноваження органів місцевого самоврядування у сфері фінансової діяльності?
6. Які акти органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері фінансової діяльності Ви можете назвати?

Теми рефератів:

1. Статус Пенсійного фонду.
2. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері фінансової діяльності.
3. Правовий статус Рахункової палати України: перспективи розвитку.
4. Сучасний досвід побудови системи органів управління державними фінансами розвинених країн.

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Тема № 4. Правові засади фінансового контролю в Україні

Семінарське заняття: Правові засади фінансового контролю в Україні

Навчальна мета заняття: розкрити зміст фінансового контролю; ознайомити студентів з основними видами та методами фінансового контролю.

Кількість годин:

денна форма навчання – 4 години.

Навчальні питання:

1. Поняття фінансового контролю та правові засади його здійснення.
2. Види фінансового контролю.
3. Методи фінансового контролю.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

Поняття, суть, призначення фінансового контролю. Об'єкт та предмет фінансового контролю, фінансова дисципліна. Правові засади здійснення фінансового контролю в Україні. Міжнародні нормативно-правові акти з питань фінансового контролю. Закріплення принципів фінансового контролю в національному законодавстві.

Види фінансового контролю. В залежності від суб'єктів фінансового контролю: державний фінансовий контроль (контроль вищих органів влади, фінансовий контроль інших державних органів, контроль спеціальних органів фінансового контролю); внутрішній контроль (здійснюється керівниками міністерств та відомств та їх контрольно-ревізійним апаратом) незалежний фінансовий контроль (аудит). За змістом: податковий контроль, валютний контроль, бюджетний контроль. В залежності від часу проведення: попередній, поточний, наступний фінансовий контроль. В залежності від місця проведення: безвиїзний, виїзний. За об'єктом: документальний, фактичний, оперативний. Обов'язковий та ініціативний фінансовий контроль.

Методи фінансового контролю. Ревізія. Правові засади здійснення ревізії. Підстави та порядок проведення ревізії. Періодичність та строки проведення ревізії. Планова та позапланова ревізія. Ревізія за дорученням правоохоронних органів. Поняття та зміст акту ревізії, правила складання акту ревізії, правове значення акту ревізії як носія доказової інформації.

Перевірка. Правові засади здійснення перевірок. Підстави та порядок проведення перевірок. Періодичність здійснення планових та позапланових документальних виїзних перевірок. Комплексні перевірки. Зустрічні перевірки. Оперативні перевірки. Поняття, зміст та правові наслідки акту перевірки. Оформлення результатів перевірки довідкою.

Інші методи фінансового контролю: аналіз, обстеження, інспекції, облік.

Додаткові питання:

1. В чому полягає суть фінансового контролю як функції соціального управління та прояву контрольної функції фінансів?
2. Які принципи розроблено у сфері фінансового контролю, та як вони закріплені у вітчизняному законодавстві?
4. Чи існує єдиний нормативно-правовий акт в сфері фінансового контролю?
5. Якими нормативно-правовими актами визначається порядок проведення ревізій?
6. Якими нормативно-правовими актами визначається порядок проведення перевірок?

Теми рефератів:

1. Міжнародне співробітництво в сфері фінансового контролю.
2. Принципи фінансового контролю.
3. Методи фінансового контролю в зарубіжних країнах
4. Методи фінансового контролю, спрямовані на протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Тема № 5. Правове регулювання діяльності органів фінансового контролю

Семінарське заняття: Правове регулювання діяльності органів фінансового контролю.

Навчальна мета заняття: з'ясувати систему органів фінансового контролю; ознайомити студентів з повноваженнями в сфері фінансового

контролю державних органів виконавчої влади та спеціальних органів фінансового контролю в Україні.

Кількість годин: денна форма
навчання – 6 годин; заочна форма
навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Система органів фінансового контролю.
2. Повноваження в сфері фінансового контролю державних органів виконавчої влади.
3. Спеціальні органи фінансового контролю в Україні.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

Система органів фінансового контролю. Повноваження в сфері фінансового контролю Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України.

Повноваження в сфері фінансового контролю Міністерства фінансів України (об'єкт контролю, методи контролю, заходи впливу на порушників вимог чинного законодавства). Взаємодія з іншими органами фінансового контролю.

Повноваження в сфері фінансового контролю Державної казначейської служби України. Державна казначейська служба України (об'єкт контролю, методи контролю, заходи впливу на порушників вимог чинного законодавства). Взаємодія з іншими органами фінансового контролю.

Повноваження в сфері фінансового контролю Національного банку України (об'єкт контролю, методи контролю, заходи впливу на порушників вимог чинного законодавства). Взаємодія з іншими органами фінансового контролю.

Повноваження в сфері фінансового контролю Пенсійного фонду України; Фонд соціального страхування України; Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття; Фонд гарантування вкладів фізичних осіб та ін. (об'єкт контролю, методи контролю, заходи впливу на порушників вимог чинного законодавства). Взаємодія з іншими органами фінансового контролю.

Спеціальні органи фінансового контролю. Повноваження в сфері фінансового контролю Рахункової палати України (об'єкт контролю, методи контролю, заходи впливу на порушників вимог чинного законодавства). Взаємодія з іншими органами фінансового контролю.

Повноваження в сфері фінансового контролю органів Державної фіскальної служби України (в тому числі податкової міліції) (об'єкт контролю, методи контролю, заходи впливу на порушників вимог чинного законодавства). Взаємодія з іншими органами фінансового контролю.

Повноваження в сфері фінансового контролю органів Державна аудиторська служба України (об'єкт контролю, методи контролю, заходи впливу на порушників вимог чинного законодавства). Взаємодія з іншими органами фінансового контролю. **Додаткові питання:**

1. Що таке незалежний фінансовий контроль?
2. Які критерії покладені в основу класифікації органів фінансового контролю?
3. Якими повноваженнями у сфері фінансового контролю наділено органи загальної компетенції?
4. Якими контрольними повноваженнями у сфері фінансової діяльності наділено органи спеціальної компетенції?
5. Охарактеризуйте особливості статусу Рахункової палати України?
6. Що таке банківський нагляд і які контрольно-наглядові повноваження має Національний банк України?

Теми рефератів:

1. Система органів фінансового контролю ЕС.
2. Правові засади взаємодії органів фінансового контролю та правоохоронних органів.
3. Зміни у системі органів фінансового контролю згідно Концепції адміністративної реформи

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Тема № 6. Відповідальність за порушення норм фінансового законодавства

Семінарське заняття: Відповідальність за порушення норм фінансового законодавства

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з основними видами юридичної відповідальності за порушення норм фінансового законодавства; з'ясувати поняття і склад фінансового правопорушення; розкрити зміст фінансової відповідальності як самостійного виду юридичної відповідальності; виробити навички у студентів щодо застосування норм фінансового права в конкретних ситуаціях.

Кількість годин: денна форма
навчання – 6 годин.

Навчальні питання:

1. Види юридичної відповідальності за порушення норм фінансового законодавства.
2. Поняття фінансового правопорушення та фінансової відповідальності.
3. Відповідальність за порушення норм валютного, податкового, бюджетного законодавства.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

Кримінальна, адміністративна, цивільно-правова відповідальність за порушення норм чинного фінансового законодавства.

Фінансова відповідальність як самостійний вид юридичної відповідальності. Фінансове правопорушення, поняття та склад. Особливості суб'єктивної сторони фінансового правопорушення.

Поняття, особливості, класифікація фінансових санкцій.

Відповідальність за порушення норм валютного законодавства. Правові засади та державні органи, що притягають до фінансової відповідальності за порушення норм валютного законодавства.

Відповідальність за порушення правил здійснення банківських операцій, норм з регулювання обігу готівки (в тому числі правил використання реєстраторів рахункових операцій при розрахунках за готівку). Правові засади та державні органи, що притягають до фінансової відповідальності.

Відповідальність за порушення норм законодавства в сфері оподаткування, в тому числі правил обліку та звітності, реалізації підакцизних товарів. Правові засади та державні органи, що притягають до фінансової відповідальності за порушення норм податкового законодавства.

Відповідальність за порушення норм бюджетного законодавства. Правові засади та державні органи, що уповноважені притягати до фінансової відповідальності.

Відповідальність за легалізацію доходів, набутих злочинним шляхом.

Додаткові питання:

1. Визначте особливості фінансової відповідальності поряд з іншими видами юридичної відповідальності.
2. Назвіть кваліфікаційні ознаки фінансового правопорушення.
3. Які нормативно-правові акти визначають правові засади фінансової відповідальності за порушення норм валютного.
4. Визначте особливості фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства.
5. Охарактеризуйте санкції, передбачені Бюджетним кодексом України.

Теми рефератів:

1. Фінансова відповідальність за порушення норм податкового законодавства.
2. Правопорушення в бюджетній сфері.
3. Особливості фінансових санкцій.

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Тема № 7. Правове регулювання публічних фондів в Україні, джерела їх доходів та напрямки використання

Семінарське заняття: Правове регулювання публічних фондів в Україні, джерела їх доходів та напрямки використання

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність та види публічних фондів грошових коштів; ознайомити студентів із системою доходів державних та місцевих (публічних) фондів; розкрити систему видатків державних та місцевих фондів; з'ясувати сутність кошторисно-бюджетного фінансування, як методу розподілу публічних фондів коштів.

Кількість годин: денна форма навчання – 4 години; заочна форма навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Публічні фонди грошових коштів: поняття, функції, види.
2. Поняття та система доходів державних та місцевих (публічних) фондів.
3. Поняття та система видатків державних та місцевих фондів.
4. Кошторисно-бюджетне фінансування, як метод розподілу публічних фондів коштів.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

Поняття публічних фондів грошових коштів. Публічні (загальносуспільні) потреби як критерій виділення окремих фондів. Функції публічних фондів. Класифікація публічних фондів. Правовий режим централізованих фондів (Державного бюджету, цільових позабюджетних фондів) та децентралізованих фондів (місцевих бюджетів, фондів державних підприємств, установ та організацій).

Поняття і система державних та муніципальних доходів. Правове регулювання податкових доходів, податкова система, податкові правовідносини. Правовий режим неподаткових доходів. Правові основи державного кредиту, державні внутрішні та зовнішні позики, залучення коштів до місцевих бюджетів шляхом випуску цінних паперів.

Правове регулювання державних та місцевих видатків. Система державних та муніципальних видатків. Поняття та принципи фінансування.

Поняття кошторисно-бюджетного фінансування, принципи, об'єкти. Поняття, зміст, правове значення кошторису. Бюджетні установи та правовий режим позабюджетних коштів бюджетних установ. Порядок та особливості кошторисно-бюджетного фінансування охорони здоров'я, соціальнокультурних заходів, оборони, видатків на утримання органів влади.

Додаткові питання:

1. В чому полягає економічна суть державних доходів?
2. Чи різняться за змістом поняття «державні доходи» та «доходи державного бюджету»?
3. Визначте поняття податку. У чому полягають функції податків?
4. Що таке податкова система? Які принципи організації податкової системи Ви можете назвати?
5. Що являє собою податкова політика держави?
6. Які види неподаткових доходів Ви можете назвати?
7. Дайте загальну характеристику мита, та митних платежів.

8. Які рентні та ресурсних платежів справляються в Україні?
9. Розкрийте поняття державного кредиту.
10. Дайте загальну характеристику нормативно-правового регулювання у сфері державних запозичень?

Теми рефератів:

1. Правові засади організації податкової системи України.
2. Правові засади непрямого оподаткування в Україні.
3. Система податкового законодавства в Україні.
4. Правові засади запозичень до місцевих бюджетів в Україні.

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Тема № 8. Бюджетна система України

Семінарське заняття: Бюджетна система України

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з основними джерелами бюджетного права, суттю бюджету та бюджетною системою; з'ясувати джерела доходів і видатків Державного бюджету України та місцевих бюджетів; розкрити зміст бюджетної класифікації.

Кількість годин: денна форма
навчання – 6 годин; заочна форма
навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Поняття бюджету та бюджетного права, бюджетна система.
2. Бюджетна класифікація.
3. Доходи і видатки Державного бюджету України.

4. Склад доходів і видатків місцевих бюджетів.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

Поняття бюджету як економічної та правової категорії. Поняття та ланки бюджетної системи України. Місцеві бюджети та бюджети місцевого самоврядування. Принципи бюджетної системи. Зведений бюджет. Правова форма бюджетів в Україні. Бюджетний період.

Поняття бюджетного права. Особливості бюджетних правовідносин. суб'єкти бюджетних правовідносин, джерела бюджетного права. Конституція України про бюджетні повноваження. Бюджетний кодекс України. Закон України про Державний бюджет на відповідний бюджетний період.

Бюджетна класифікація. Класифікація доходів бюджету, класифікація видатків бюджету, класифікація фінансування бюджету, класифікація боргу. Складові частини бюджету: загальний та спеціальний фонди.

Дефіцит та профіцит бюджету, джерела фінансування дефіциту бюджету. Граничний обсяг боргу.

Доходи і видатки Державного бюджету України. Склад доходів Державного бюджету України. Склад видатків Державного бюджету України. Таємні видатки. Кредитування за вирахуванням погашення. Скорочення видатків загального фонду Державного бюджету України. Захищені статті видатків бюджету.

Склад доходів місцевих бюджетів. Кошик доходів бюджетів місцевого самоврядування. Витрати місцевих бюджетів. Бюджет розвитку місцевих бюджетів. Позички місцевим бюджетам. Міжбюджетні відносини. Розмежування видатків між бюджетами. Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості. Коефіцієнт вирівнювання. Міжбюджетні трансферти. Дотації вирівнювання, субвенції, кошти, що передаються до Державного бюджету України та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів.

Додаткові питання:

1. Розкрийте поняття бюджету, його соціально-економічне й політичне значення.

2. Які складові частини бюджету Ви можете назвати?

3. Назвіть особливості бюджетних правовідносин.

4. Дайте характеристику складу бюджетного законодавства.

5. Охарактеризуйте принципи побудови бюджетної системи України.

6. В чому полягає мета регулювання міжбюджетних відносин?

7. Як оформляються запозичення до місцевих бюджетів?

8. Що таке міжбюджетні трансферти? **Теми рефератів:**

1. Правове регулювання бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування.

2. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні.

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Тема № 9. Бюджетний процес

Семінарське заняття: Бюджетний процес

Навчальна мета заняття: розкрити поняття і зміст бюджетного процесу; з'ясувати основні стадії бюджетного процесу; ознайомити студентів зі змістом кожної з стадій бюджетного процесу.

Кількість годин: денна форма
навчання – 6 годин.

Навчальні питання:

1. Поняття і зміст бюджетного процесу.
2. Державний бюджет України: складання, розгляд, затвердження, виконання та звітність.
3. Місцеві бюджети: складання розгляд, затвердження, виконання та звітність.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

Поняття і зміст бюджетного процесу. Правові засади реалізації бюджетних повноважень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, комітетів Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, сільських, селищних, міських та районних у містах рад.

Державний бюджет України. Стадії бюджетного процесу, їх тривалість. Основні напрямки бюджетної політики на наступний бюджетний період. Бюджетні запити головних розпорядників бюджетних коштів. Розробка проекту закону про Державний бюджет. Постанова Кабінету Міністру щодо схвалення

проекту закону про Державний бюджет. Пояснювальна записка до проекту закону, її зміст.

Стадія розгляду та прийняття Державного бюджету України. Представлення проекту закону про Державний бюджет Верховній Раді України. Підготовка та розгляд проекту закону про Державний бюджет у першому, другому та третьому читанні. Особливості розгляду проекту закону про Державний бюджет України. Бюджетні призначення в разі несвоєчасного прийняття закону про Державний бюджет України.

Стадія виконання Державного бюджету. Організація виконання Державного бюджету України. Казначейське обслуговування Державного бюджету України. Бюджетний розпис. Виконання Державного бюджету України за доходами та за видатками. Порядок внесення змін до закону про Державний бюджет України.

Стадія складання та затвердження звіту про виконання Державного бюджету України. Порядок закриття рахунків після закінчення бюджетного періоду. Квартальні та річний звіт про виконання закону України про Державний бюджет України. Розгляд звіту про виконання закону України про Державний бюджет України.

Складання, розгляд, затвердження, виконання та звітність місцевих бюджетів. Порядок складання проектів місцевих бюджетів. Проект рішення про місцевий бюджет та матеріали, що до нього додаються. Затвердження місцевих бюджетів. Виконання місцевих бюджетів. Звітність про виконання місцевих бюджетів.

Додаткові питання:

1. Які стадії бюджетного процесу Ви можете назвати?
2. Які принципи бюджетного процесу Ви можете назвати?
3. У чому полягає зміст першої стадії бюджетного процесу – складання проекту Закону про Державний бюджет України?
4. Розкрийте значення Бюджетної резолюції.
5. Яким чином відбувається розгляд проекту Закону про Державний бюджет країни в Верховній Раді України?
6. В чому полягає виконання бюджетів? В чому полягає суть казначейської системи виконання бюджету?
7. Що таке касове виконання бюджету?
8. Яких учасників бюджетного процесу Ви можете назвати?
9. Хто такі розпорядники бюджетних коштів?
10. Що таке бюджетний розпис, хто його складає і до кого він адресується?
11. Поясніть, як здійснюється контроль за виконанням бюджетів?

12. Які форми звітності про виконання бюджетів існують в Україні?

Теми рефератів:

1. Бюджетні повноваження Верховної Ради України.
2. Бюджетний процес України та в зарубіжних країнах: порівняльноправовий аналіз.
3. Правові засади обслуговування комерційними банками бюджетних коштів.
4. Казначейська система в Україні.

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Тема № 10. Правове регулювання формування цільових фондів

Семінарське заняття: Правове регулювання формування цільових фондів

Навчальна мета заняття: з'ясувати основні види фондів соціального страхування та розкрити засади їх діяльності; розкрити організаційно-правові засади діяльності та правовий статус Пенсійного фонду України; ознайомити студентів із діяльністю інших цільових фондів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 4 години; заочна

форма навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Правові засади формування Пенсійного фонду України.
2. Правові засади формування фондів соціального страхування.

3. Правові засади формування інших цільових фондів.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми:

Організаційно-правові засади діяльності та правовий статус Пенсійного фонду України. Пенсійний фонд України як централізований цільовий фонд. Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування. Платники збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, об'єкт оподаткування, ставки збору. Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій.

Організаційно-правові засади діяльності та правовий статус Фонду соціального страхування України. Фонд соціального страхування як цільовий позабюджетний страховий фонд. Платники збору на обов'язкове державне соціальне страхування, об'єкт оподаткування, ставки збору.

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

Організаційно-правові засади діяльності та правовий статус Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Фонду соціального захисту інвалідів та ін.

Додаткові питання:

1. Яка мета створення цільових фондів коштів?
2. Як можна класифікувати цільові фонди коштів?
3. Які правові гарантії у сфері соціального захисту та реабілітації інвалідів надає держава?

Теми рефератів:

1. Необхідність державних цільових фондів та правові основи їх утворення.
2. Пенсійний фонд України, його функції, формування та використання.
3. Фонд соціального страхування України, його функції, формування та використання.
4. Фонд сприяння зайнятості населення, його функції, формування та використання.

Література

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ.

Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>

4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик.

Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

3. Рекомендована література Основна

1. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 392 с. // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/811e1a85-035d-4898-b54c-1dddeca89340>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. за № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. – Ст. 141. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010., № 59. – Стор. 9. – Ст. 20-47. [Електронний ресурс] – URL: <https://data.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. – 2011. – № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. – Стор. 556. – Ст. 112. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/stru#Stru>
4. Положення про Державну фіскальну службу України: Постанова КМУ від 21.05.2014 р. № 236. – Ст. 1507. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – Додаток до № 51. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
6. Про банки і банківську діяльність: закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
7. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/448/96-%D0%B2%D1%80>
8. Про джерела фінансування органів державної влади : закон України від 30 черв. 1999 р. № 783-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 34. – Ст. 274. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-14#Text>
9. Про Рахункову палату: закон України від 2 лип. 2015 р. № 576-VIII. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>
10. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: закон України від 23 лют. 2012 р. № 4452-17 // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>
11. Про схвалення Концепції розвитку системи кредитної кооперації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 черв. 2006 р. № 321-р // Офіційний вісник України. – 2006. – № 23. – Ст. 1731. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/321-2006-%D1%80#Text>
12. Про Державний бюджет України на 2023 рік: закон України від 03.11.2022 р. № 2710-IX. 2022. [Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>

Додаткова

1. Гетманець О.П. Бюджетна відповідальність у системі фінансового права. Право і безпека. 2013. № 3 (50). С. 31-35. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/24fb7e3e-32dd-4adb-9bf6-d3f93f1120a7>
2. Гетманець О.П. Завдання науки фінансового права в умовах розвитку господарських відносин в Україні. Форум Права. 2020. № 1 (60). С. 6-12. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/909aad67-2f7e-4c44-928ba091827eacd2/content>
3. Принципи бюджетного права України: монографія / О.П. Гетьманець, Д.В. Коробцова. Харків: Панов, 2017. С. 292. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>

4. Фінансове право: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Право». Уклад. Г.І. Вангородська. Київ–Тернопіль: КНУБА, ФО-П Шпак В.Б., 2020. 42 с.

5. Фінансове право України: навчальний посібник / [М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський]. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Інституційний Репозитарій Харківського національного університету внутрішніх справ [Електронний ресурс] – URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/> 2.

Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс] – URL:

<https://www.president.gov.ua/ru> 3. Офіційний сайт Верховної Ради України.

[Електронний ресурс]:

офіційний сайт – URL: www.rada.gov.ua 4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів

України. [Електронний ресурс]:

офіційний сайт – URL: <http://www.kmu.gov.ua> 5. Офіційний сайт Міністерства

фінансів України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL:

<http://www.minfin.gov.ua>

6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua> 7. Офіційний сайт

Національного банку України. [Електронний ресурс]:

офіційний сайт – URL: <http://www.bank.gov.ua>

8. Офіційний сайт Світового банку. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <https://www.worldbank.org/>

9. Офіційний сайт Державної фіскальної служби. [Електронний ресурс]:

офіційний сайт – URL: <http://sfs.gov.ua/>